

HET GELIJKWAARDIGHEIDSPRINCIPE IN DE NIEUWE UAV 2011

De Uniforme Administratieve Voorwaarden (UAV) regelen de contractuele verhouding tussen alle partijen die betrokken zijn bij het bouwproces. Het Instituut voor Bouwrecht heeft een voorstel gedaan voor een lichte herziening van de UAV 1989. Dit zal leiden tot de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en technische installatiewerken 2011 (UAV 2011). Deze treedt naar verwachting in 2011 nog in werking. Advocaat Karel Boersma van Bierman Advocaten uit Tiel vertelt over de toevoeging in paragraaf 17 lid 5, die gaat over het gebruik van fabrieksnamen in een bestek. Wanneer mag er worden afgeweken van een specifiek merk dat is voorgeschreven in het bestek? En wie is verantwoordelijk zodra er complicaties optreden?

WELKE WIJZIGINGEN KENT DE UAV 2011 TEN AANZIEN VAN VOORGESCHREVEN BOUWSTOFFEN?

"Als er in het bestek bij een voorgeschreven bouwstof de aanduiding 'of gelijkwaardig' (o.g.) staat, mag de aannemer een alternatief van dezelfde kwaliteit voorstellen. De directie, degene die de opdrachtgever tijdens de bouw vertegenwoordigt, moet dat goedkeuren. Onder de huidige UAV 1989 mag de directie een verzoek van de aannemer om een alternatief te gebruiken afwijzen. Interessant is de aanpassing in paragraaf 17 lid 5. In de UAV 2011 is toegevoegd dat de directie het verzoek niet op 'onredelijke gronden' mag weigeren.

Het is de vraag of deze wijziging ingrijpende gevolgen gaat hebben. In eerdere jurisprudentie is namelijk al besloten dat onder de huidige UAV 1989 de directie een 'o.g.'-verzoek niet klakkeloos mag weigeren. Er moet al sprake zijn van argumentatie als de directie het verzoek afwijst. Toch ontstaat er op dit punt in de praktijk vaak discussie over wat precies vergelijkbaar is.

Gelet op de jurisprudentie is in de nieuwe UAV 2011 opgenomen dat een afwijzing niet gedaan mag worden op 'onredelijke gronden'. Het lijkt er daarom op dat de nieuwe UAV 2011 een strengere eis oplegt om een verzoek tot een alternatief product af te mogen wijzen. Wat de precieze gevolgen van deze tekstwijziging in de UAV zijn, zal jurisprudentie in de toekomst echter moeten uitwijzen."

WAAROM ZOU EEN BESTESCHRIJVER 'O.G.' IN ZIJN BESTEK WILLEN OPNEMEN?

"De besteschrijver handelt in het belang van de opdrachtgever. Zijn doel is dat de opdrachtgever de producten krijgt die hij wil. Tegelijkertijd wil een opdrachtgever zo veel mogelijk kosten besparen. Als de aannemer een goedkopere bouwstof van dezelfde kwaliteit weet, dan kan dat in het voordeel van de opdrachtgever zijn.

Er zijn echter genoeg redenen om juist producten van een specifieke fabrikant op te nemen in het bestek. Naast het leveren van producten onderscheiden fabrikanten zich onderling op het vlak van service en diensten. Dit kan een reden voor opdrachtgever en besteschrijver zijn om in het bestek toch voor een specifieke fabrikant te kiezen. Ook wekken A-merken een bepaalde emotie en kwaliteitsbeleving op bij de opdrachtgever. Of soms wil de opdrachtgever alleen producten van hetzelfde merk in zijn gebouwen, omdat dat handiger is in het onderhoud. In dat geval is het niet verstandig om 'o.g.' op te nemen. Een oplossing is dan dat de besteschrijver in een bepaald hoofdstuk van het bestek verklaart dat artikel 17 lid 5 van de UAV 'niet van toepassing' is. Als de overheid opdrachtgever is, heeft de besteschrijver echter niets te kiezen. In dat geval mag het bestek in beginsel niet maar één merknaam voorschrijven. Dat is in strijd met het aanbestedingsrecht."

WAT VINDT U VAN DE TOEVOEGING AAN PARAGRAAF 17 LID 5?

"De toevoeging aan paragraaf 17 lid 5 lijkt het moeilijker te maken voor de directie om een 'o.g.'-verzoek af te wijzen. Ik begrijp de toevoeging, maar in sommige gevallen kan het leiden tot een minder gunstige uitwerking. Soms wil de opdrachtgever echt één specifiek merk. Om hier toch onderuit te komen is schrappen van artikel 17 lid 5 is een mogelijkheid. Dat brengt echter wel extra gevaren met zich mee. Als een besteschrijver bepalingen van de UAV schrapt en er treden tegenstrijdigheden op, dan zullen deze tegenstrijdigheden veelal ten nadele van de opdrachtgever worden uitgelegd. Besteschrijver, bedenk dus goed wat je doet!" ■

Meer informatie:
www.bierman.nl
Foto: Guido Koppes

REACTIE OP DE NIEUWE UAV VAN MARCEL VREEKEN, MANAGER TECHNISCHE VOORLICHTING BIJ VELUX NEDERLAND B.V.

"Het gelijkwaardigheidsprincipe is altijd al onderwerp van gesprek geweest onder fabrikanten. Voor hen is het van groot belang dat hun producten worden opgenomen in een bestek, want dat geeft de zekerheid dat hun product ook daadwerkelijk tijdens de bouw wordt verwerkt. Wanneer het is toegestaan om 'o.g.' in bepaalde situaties uit te sluiten, dan biedt dat niet alleen voordelen voor de fabrikant maar ook voor de architect. Architecten vragen vaak advies aan fabrikanten over het toepassen van hun producten. Als er dan uiteindelijk een concurrerend merk wordt toegepast, dan is dat zonde van de investering die de architect en fabrikant in de voorbereiding hebben gestoken.

Daarnaast krijgt de architect precies in het bestek wat hij heeft bedoeld. Een architect heeft vaak een duidelijk beeld van wat hij wil, nadat hij advies heeft ingewonnen bij de fabrikant. Wanneer een architect zeker is van de kwaliteit van het advies van de fabrikant, dan biedt de nieuwe UAV wat ons betreft ruimte om paragraaf 17 lid 5 te schrappen. Maar dan wel voor die specifieke merknaam van die specifieke bouwstof.

Een andere onzekerheid in de markt is dat gelijkwaardigheid van producten niet eenvoudig is vast te stellen. Als aannemers inschrijven op een aanbesteding, dan worden hun begrotingen pas onderling vergelijkbaar als er specifieke producten in het bestek staan. Want als de ene aannemer zijn begroting baseert op merk A en de andere op merk B, dan kan het voorkomen dat je als opdrachtgever appels met peren aan het vergelijken bent."